
"The American Journal of Sociology", t. 51, R. 1945-1946 : [recenzja]

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 8/1-4, 234-236

1946

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

P R Z E G L Ą D C Z A S O P I S M

The American Journal of Sociology. Vol. LI. 1945—46.

Tom ten przynosi między innymi następujące artykuły: E. M. Doblin: **Skład społeczny kierownictwa narodowo-socjalistycznego**; R. S. Lynd: **Planowana solidarność społeczna w Związku Radzieckim**; W. F. Ogburn: **Socjologia i atom**. **Reinhard Bendix: Maksa Webera interpretacje postępowania i historii.** Z 146 książek omówionych w tym tomie wymienimy: E. W. Boring: **Psychology for the Armed Forces**; W. A. Brown: **The Future Economic Policy of the United States**; **Benedetto Croce: Politics and Morals**; Du Bois, W. E. Burghardt: **Color and Democracy: Colonies and Peace**; E. Greenwood: **Experimental Sociology A Study in Method**; Hans Kohn: **The Idea of Nationalism. A Study in Its Origins and Background**; J. A. Krzesiński: **National Cultures, Nazism and the Church**; Bronisław Malinowski; ed. Ph. M. Kaberry: **The Dynamics of Culture Change**; Otto Neurath: **Foundations of the Social Sciences**; V. Venable: **Human Nature: The Marxian View**; Luigi Sturzo: **Inner Laws of Society: A New Sociology.**

Numer 5-ty tego tomu poświęcony jest psychologii społecznej życia wojskowego. Problemem centralnym wokół którego skupiają się wszystkie prace zawarte w tym zeszyt jest przekształcenie cywila w żołnierza (fighting man). Zeszyt obejmuje następujące prace:

Arnold Rose: Społeczna struktura armii. Podstawą społecznej struktury armii są: 1) nowoczesna amerykańska tradycja demokratyczna; 2) feodalna tradycja średniowieczna; 3) przepisy formalne, regulaminy i instrukcje. Zbadanie sytuacji, w których dochodzi do konfliktu między tymi czynnikami, wykazuje, że tradycja feodalna jest jeszcze najsilniejsza z nich. Lecz oba inne czynniki modyfikują skutki tej tradycji i rozwój zdaje się zmierzać do zapewnienia im przewagi.

Anonymous: Nieformalna (spontaniczna) organizacja społeczna armii. Spontanicznie wytworzona organizacja społeczna żołnierzy kontroluje wiele czynności armii, formalnie podległych tylko przepisom regulaminu. Wyrasta ona w toku intensywnego współżycia i wzajemnego oddziaływania w życiu wojskowym. Zwyczaje, które mogą osłabiać lub wzmacniać działanie regulaminu, rozwijają się w spontanicznych grupach i dominują w wielu szczegółach życia armii. Oficjalnie zdefiniowane czynności podlegają redefinicji w grupach nieformalnych.

Howard Brotz and Everett Wilson: Cechy społeczeństwa militarnego. Armia zostaje tu przedstawiona jako: 1) hierarchia dowództwa; 2) społeczeństwo surowo stratyfikowane; 3) samowystarczalny świat społeczny, który 4) albo uspołecznia albo izoluje swoich członków.

Anonymous: Urabianie piechura. Piechota jest najuciążliwszą i najmniej świętą gałęzią służby. Jednakże duma i „morale“ piechura są niezwykle wysokie.

Rygor i niebezpieczeństwa związane z jego wykształceniem podstawowym dają mu wyobrażenie o sobie jako żołnierzu dokonywującym czynów, do których inni są niezdolni.

Paul L. Berkman: **Życie na pokładzie statku wartowniczego.** Praca opisuje proces tworzenia się grupy z załogi, skupiający wpływ służby i rozluźniającej wpływ postojów w porcie.

Robert C. Stone: **Stanowisko i przodownictwo w eskadrze myśliwskiej.** Różnice stanowe życia cywilnego są nieważne w wyznaczaniu stanowiska. Indywidualne przystosowania wytwarzają system społeczny w którym stanowisko, przodownictwo i hierarchia wartości integrują się w ramach organizacji nieformalnej na podziemiu mistrzostwa w akcji.

Alfred R. Lindesmith: **Instruktorzy w lotnictwie armii.** Instruktorzy szkolący pilotów w pierwszym stadium nauki (przed lataniem) nie mieli wewnętrznego przekonania o konieczności tego wykształcenia, co odbija się na ich wyobrażeniu samego siebie.

Harry Elkin: **Agresywność i tendencje erotyczne w życiu armii.** Życie wojskowe wymaga od żołnierza zmiany systemu wartości i wyobrażenia o sobie, nakłada nowe ograniczenia i stwarza okazje rozluźnień.

Frederick Elkin: **Język żołnierski.** W języku żołnierzy znajdują swój wyraz 1) wyobrażenia solidarności, wolności od ograniczeń społecznych, siły; 2) postawy wobec zwierzchników. Wyrażenia wskazują, że żołnierze nie lubią przełożonych, lecz akceptują ich w różnych stopniach rezygnacji, satyry i goryczy.

Robert A. Clark: **Agresywność i wykształcenie wojskowe.** Praca przedstawia studium konfliktów psychicznych u ludzi, którzy nie mogą się przystosować psychicznie do warunków żołnierskiego wykształcenia.

Daniel Glaser: **Uczucia żołnierzy amerykańskich do Europejczyków.** Uczucia żołnierzy amerykańskich wobec kultur, z którymi się stykają za granicą zabarwione są poprzez kontakty z poszczególnymi obcokrajowcami. Na ich postawach odbijają się nienormalne warunki życia i umysłowości wywołane wojną. Ponieważ stosunki między amerykańskimi, francuskimi i brytyjskimi wojskami są współzawodniczące, są one często mniej przyjazne niż stosunki żołnierzy z wrogiem.

August B. Hollingshead: **Przystosowanie do życia wojskowego.** Autor stara się opisać niektóre warunki społeczne i kulturalne, które przyspieszają lub hamują to przystosowanie zarówno w stadium przedwojskowym, czynnej służby i powojuskowym.

Mildred McAfee Horton: **Kobiety w flocie Stanów Zjedn.**

Edward C. McDonagh: **Problem rodzin zdemobilizowanych żołnierzy.** Autor rozpatruje trzy zagadnienia: 1) pęd do zawierania małżeństw i potrzeba finansowych podstaw dla wspierania rodzin; 2) asymilacji żon zagranicznych do życia w Stanach; 3) zmiany w postawach, osobowościach i stanowiskach osób rozwidzionych.

Joseph Abraham and Lloyd W. McCorkle: **Psychoterapia grupowa przestępców wojskowych.** Przedstawia zagadnienia ustalenia odpowiedzialności żołnierza za dokonane przestępstwa.

S. Kirson Weinberg: **Neurozy na polu walki.** Autor przedstawia niepokoje, histerie, predyspozycje neurotyczne przejawiające się na polu walki i środki chroniące żołnierza przed załamaniem nerwowym.

Malcolm R. McCallum: **Studia nad przestępczością w armii.**

Walter H. Eaton: **Badania nad przystosowaniem żołnierzy zdemobilizowanych.**

The Journal of Social Psychology.

Political, Racial and Differential Psychology. Vol. 23. 1946.

Zeszyt pierwszy tego tomu przynosi:

George Horsley Smith: **Postawy wobec Rosji Sowieckiej.** Dwa studia ankietowe nad podstawami studentów amerykańskich wobec Sowietów. Badania wykazały przewagę postaw pro-sowieckich, co Autor tłumaczy propagandą prorosyjską w czasie wojny. Autor poddaje otrzymane dane analizie statystycznej, ustalając różne zależności między postawami.

Joseph Jackson omawia różne techniki badań osobowości.

Isaac Jolles analizuje pewien eksperyment z zakresu prowadzenia grupy.

H. M. MacPhee i L. A. Pennington przedstawiają sprawozdanie z badań nad rekrutami marynarki.

Raymond Corsini przynosi interesujący przyczynek ze studiów nad zależnością między sezonem urodzenia a zdolnościami więźniów. Zagadnienie pasjonujące astrologów od setek lat, zostaje nareszcie ujęte naukowo, ilościowo a zebrane dane zanalizowane statystycznie.

Podczas gdy wszystkie wyżej wymienione rozprawy są krótkimi sprawozdaniem, zawierającymi tylko dane liczbowe i wyniki analizy statystycznej, rozprawa Louise Zucker o psychologicznych aspektach melodii mowy jest dłuższym studium opartym na bogatej literaturze. Punktem wyjścia studium jest psychologiczna teoria postaci. Melodia mowy jest nowym i fascynującym przykładem tezy, że wiele zjawisk może być ujętych i opisanych dokładnie tylko wtedy, jeżeli zostaną potraktowane jako całościowe struktury. Melodia mowy nie jest przypadkową sumą dźwięków lecz przejawem indywidualnej osobowości. Rozprawa zawiera przegląd eksperymentów, ustalających korelacje między melodią mowy a innymi aspektami osobowości i cechami charakteru narodowego.

Rural Sociology. Vol. 11.1946.

Numer pierwszy poświęcony jest pamięci wybitnego socjologa amerykańskiego Dwight Sandersona. 1878—1944.

W. A. Anderson zarysowuje najważniejsze linie działalności życiowej Sandersona, zarówno naukowej jak i praktycznej.